Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Sermo de oratione in concilio constantiensi

urn:nbn:de:bsz:31-300764

Visual Library

Sequitur carmen optatiuum eiuſdem.

Lilij flores rutilantis auri
Francie ſcuto/ſaphiri coloris
Enitēt/ois cor habēs piū/dic
Lilia creſcant
Lilij flores/ſolito magis ſunt
Inter vrticas tribuloſq̃ʒ ſpinis
Obſiti denſis/miſerante chriſto.
Lilia creſcant.
Lilij flores variū ſuborti
Nunc ſunt prius et fuerunt
Stipitem ſolus tenet hic in ipſo
Lilia creſcant.
Lilij flores ſcelus o pudendum
Unguibus curuis lacerans leo trux
Iſtius votis ꝓhibebat vſum
Lilia creſcant.
Quiſquis es francus fidei probate
Hoſte ſublato domino volente
Uoce preceſſa reboato dicens
Lilia creſcant!
Lilij flores Dioniſius olim
Francie fertur domui dediſſe
Cuius obtentu p̄cibuſq̃ʒ dignis
Lilia creſcant.
Uulgus ingratū/ſtolidum/ꝓphanum
Cladibus diris meritum perire
Obſtrepens tali iubilo decenti
Lilia creſcant.
Iure qui francos regis et coronam
Corde deuoto reuerere chriſtum
Te libens totum ſibi da iubebit
Lilia creſcant.
Lilij flores decoraſtis ample
Remigi necnon Ludowice ſancti
Iugiter veſtro petimus fauore
Lilia creſcant. Amen.

A

Incipit ſermo eiuſdem de orōne. factus in cōcilio Cōſtātieñ:

Obſecro vos tanq̃ʒ aduenas
et ꝑegrinos abſtinere vos ꝛc.
Exiſtimate p̄cor verbum
hoc obſecrationis ſaluberri/
me humilis et pie non meū
eſſe verbum. parum enī haberet ex me pon
deris et autoritatis. Accipite potius tan/
q̃ʒ ab eccleſiarum principe Petro ſicut ve
re eſt enūciatum originaliter prime Pe. ij.
et recitatur in epiſtola currentis dominice
Obſecro ꝛc. Itaq̃ʒ ſicut dicit coapoſto/
lus petri paulus. q̃ʒdiu ſumus in hoc mun
do. peregrinamur a domino/dicētes ex ſē/
tentia quilibet cū ꝓpheta. Incola ego ſum
in terra peregrinus et aduena. cuius ratio
nem reddit ibidem apl's Heb. xi. Nō̄ nō
habemus hic manentem ciuitatem. ſed fu
turam inquirimus. Hierlm̄ illam ciuitatē
que edificat̄ vt ciuitas. Et o q̃ʒ gloſa dicta
ſunt de te ciuitas dei ꝛc. quis nos deducet
in ciuitatem hanc mun tam. Quā felix il/
la ciuitas q̄ a longe olim ꝓſpicientes moy
ſes et leui/nō ſine myſterioꝝ quodam in/
uolucro/primogenitꝭ ſuis īpoſuerūt noīa
gerſam et gerſon que interp̄tati ſonant idē
qđ aduena vel ꝑegrinus. Sint igit̄ no/
bis aduenis ⁊ ꝑegrinis cātabiles obſecro.
voce petri iuſtificatiōes dn̄i in loco ꝑegri/
nationis noſtre. Ad hoc enī factus eſt iſte
cōuentus ſtationis ſaluberrime. vt miſeri
cordiam ⁊ auxiliū cōſequamur. A quo ⁊ab
eo qui ꝑegrinātibꝰ duobꝰ diſcipulis/et de
ſe colloquentibꝰ q̃ʒuis nondū credentibꝰ ſe
cōiunxit. ſcripturas aperuit. cor accendit.
dans illud intelligi qđ ꝓmiſerat. vbi duo
vel tres cōgregati fuerint in noīe meo ibi ī
medio ſum. Math. xviij. Nunqđ nō ve
re credēdū ē q̄ dn̄s ſit ī loco iſto: Adeſſe vti
q̃ʒ. cui milia miliū ſeruiūt ⁊ decies centena
milia aſſiſtunt ei. Ad qđ ita eſt: Nimirū
vt illud ꝓuerbiū laberij a ſeneca et macro/
bio poſitū. comes facundus in via ꝓ vehi
culo ſit. Et quid facundius verbo dei in ex
celſis: Et nobis viri fratres et reueren/
diſſimi patres preclariſſimi ſapientes atq̃ʒ
chariſſimi nobis qui per varios caſus per
tot diſcrimina rerum/tendimus: non in la
cium. ſed in celum/exorandus eſt ipſe idem
chriſtus qui noſtre ꝑegrinatiōis eſt (dicen
te Boecio) dux ſemita terminus idem. ne
peregrinantes nos deſerat. ſed comitetur.
ducat. dirigat. et perducat. Conſeq̄mur
hoc queſumus tuis intercedentibus meri
tis. o beatiſſima dei mater et virgo que pu
erum Ieſum peregrinantem in terra egy/
pti cum fidiſſimo et iuſto Ioſeph virgine
ſponſo tuo baiulaſti. fouiſti. nutriſti. cuſto
diſti.. ſic tu nos aduenas ⁊ ꝑegrinos/ſpūa
libꝰ auxilijs fouere miſericorditer obſecra/
ta nō abnuas nr̄e mēor miſerie nr̄e ꝑegrīa
tiōis et anguſtie. Nec abhorre peccatores
ſine quibꝰ unquam fores tali digna filio.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quod vt impetremus adimus cum fiducia
thronum gratie tue te ſalutantes obſecrā/
do ¶ Et obſecrantes ſalutando et dicen/
B tes illud angelicum. Aue Maria. ¶ Ob
ſecro vos ⁊ cetera. Non errauit pfecto pri
cipes eccleſie Petrus dū cunctos hoīes ob
ſecraturus / viſceroſiſſima pietate mag⁹ ꝙ̃
imperio / cōmonuit eos aduenas eſſe et pe
regrinos. Curita? Ne pegrinatiōez vie ita
tuerēt ſibi p habitatiōe patrie. ſed ad eter/
na ſemet pueherent. aliter ꝙ̃ pecora. et pe/
cudes. et aliter ꝙ̃ diues ille in euāgelio qui
dicebat. Anima mea habes multa bona re
poſita in annos plurimos ¶ Sed qm̄ p
ſtatu nature ɔ̄ſtitute. noſ corporea heu mo
le preſſi et oppſſi / nō poſſumus ad celū pa
triam nr̄am quā a longe ſalutamus ſuſpi/
rantes / curuas in terris animas ſatis ⁊ ge
re / inſtar ſiſiphi fabuloſi quā aſſidue mola
ſua deijcit et obruit. Corpus enim qđ cor
rumpitur / aggrauat aīam clauſam tenebr̄
et carcere ceco. Ait Uirgilius Et vinctuꝫ
in mendicitate ⁊ ferro dicere ꝓpha. Hinc ē
illa pſal. cōqueſtio. Heu mihi qꝛ incolat⁹
meus ⁊c. Prouidit miſericors et miſera/
tor dn̄s. reſtaurator nr̄. dux noſter. via. ve/
ritas ⁊ vita. qua rōne poſſet mens nr̄a vo/
latu libero celerem nūcium ad ipm̄ patreꝫ
noſtrum qui in celis eſt deſtinare. ¶ Mi/
ra pſus quid dicaꝫ. vel dei benignitas. vł
hoīs dignitas vel orationis poteſtas: dicā
iſtoꝝ quodlibet. Ita eſt. Credite. Nunci⁹
hic eſt oratio. que duabꝫ alis ſubnixa ē / fi/
de ſpe que animata eſt charitate. ⁊ que or/
nata eſt tanꝙ̃ plumis varijs / virtutū mul
tiplicitate. Uñ qđ eſt oratio niſi aſcenſio
vel eleuatio mētis in deū / p pium et humi
lem affectū. quo fit vt dū oramus nos fami
liari quadam primitate deo colloquimur.
¶ Pōt illud phicū de Boecio carmen ſo/
noꝝ ad id traduci qđ aſſerimus. Sunt et
enī penne volucres mihi. Que celſa cōſcē/
dant poli. quas ſibi cū velox mens induit.
terras peroſa deſpicit. aeris immenſi ſupe/
rat globū. nubeſqꝫ poſt tergū videt. quiqꝫ
agili motu calet etheris. tranſcendit ignis
verticē. donec in aſtrigeras ſurgat domos
¶ Bene habet igitur. Fecit nobiſcum ma
gnifice de⁹. dum nobis aduenis et peregri
nis in loco horroris et vaſte ſolitudis / de/
dit talem nunciū. qui neceſſitates nr̄as af/
ferret deo. et opeꝫ deſideratam impetraret
et referret. ¶ Obſecro igitur vos viri prēs
et fratres. obſecro vos voce Petri nūc tan
ꝙ̃ aduenas et peregrinos. Aſſumatur ab
vnoquoqꝫ noſtrum ſedulus iſte nuncius
oratio omni quidem tempe. nam oportet
ſemp orare et non deficere. pcipue tamē in
hac hora et die dum ad hoc ipm̄ factus eſt
cōuentus iſte ſacratiſſimus. hec deuotiſſi/
ma pceſſio. hec ſacroſancte ſinodi peculia/
ris quedam collectio. tum pro noſtris om
nibus incōmodis ſubleuandis. tū ſpecia/
liter vt dirigat deus legatos huius concilij
ad dn̄m nr̄m deſtinatos. vt venientes rede/
ant cum exultatione portantes rn̄ſiōis op
tate manipulos. Fiat inſup oratio: quati/
nus det deus voci ſue vocem virtutis. det
mihi euangeliſanti verbum virtute multa
impleat os meum. qui p iuſſiones vr̄as q̄/
bus obniti fas eſſe non credidi / illud ape/
ruit. Neqꝫ enim exiſtimaui qꝛ vllo mō de/
eſſe poſſet ſermo mihi de re ſaluberrima ad
petitionem talem. licet ſero valde nis im/
poſitum locuturo. Aſſumpſerat onus iſtō
reuerendiſſimus pater et doctor Emeric⁹.
giganteis humeris ſuis. ſed raucedo voceꝫ
abſtulit. Conabor patrem filius ſequi nō
paſſibus equis vt apud Uirgilium eſt. ¶ C
Enumeremus ordine lucido et breui (qa
nihil eſt quod texitur ordine longum) con
ditiones et proprietates quas debet habe
re nuncius hic noſtre peregrinationis ora
tio deuota vel obſecratio. Coerceatur ſer/
mo noſter infra terminos et verba ppreno/
minate epiſtole dominice currentis. ne per
diuerſa vagetur et diffluat. Sumam⁹ er
ea ſex orationis ꝓprietates iuxta totideꝫ cō
ſiderationes ſententiarum ex eadeꝫ epiſto
la. Utamur inſuper familiari groſſa et pal/
pabili ſimilitudine peregrini / magis ſcho
laſtico doctrinali et quotidiano / ꝙ̃ accura
to ſermone loquentes. Habet enim ſatis
venuſtatis ipe ſermo diuinus. etiam vbi vi
libus verborum panniculis operitur. quē
admodum veritatem. dum de terra orta ē.
non auro vel ſericis ſed panniculis virgo
mater inuoluit. ¶ Sit igitur oratio vł ob
ſecratio quatinus euolet liberius in celum
primum agilis et expedita. abſtinere de hic
bonis aſſociata. Conuerſationem veſtraꝫ
Rurſus patiens et benigna. vt in eo qꝛ de
vobis. Sit libera nec ſeruiliter obligata.
liberi eſtote. Sit amicabilis et modeſta.
omnes honorate. Sit deniqꝫ humilis et
ſubdita. ſubditi eſtote.

¶ Dicamus igitur

ꝯſequentes q̄ oro̅ ſit agilis et expedita tan
q̄ curſor leuis/explicās vias ſuas. et ſicut
virgula fumi. queadmodū poſtulabat qui
dicebat/dirigat ad te oro̅ mea ſicut inceſuz
in cōſpectū tuo. Hoc aūt fiet ſi obſecranti pe
tro obedierimꝰ/abſtinentes nos a carna
lib' deſiderijs que militāt aduerſus aiam.
Mala ꝓrſus duraq̄ militia peſtilēs ⁊ cru
enta/deſideriorū carnaliū. Audi qualiū. q̄r
occidūt pigrū. quib' ſubſeruiūt. ociū ſub/
uerſatrix ſodome. voluptas eſca malorū va
nū gaudiū qd̄ in puncto ad inferna deſcen
dit. cib' immoderatus ⁊ potus. inter q̄ ca/
put Johis gr̄e ꝑſcindit. His et ſilib'/pre/
grauat oratio. his inuiſcāt ⁊ euellūtur pen
ne eius. Figuram hēmus ꝓ nr̄a cōſiderati
one in Abraam. cui iuſſo ꝑegrinari dictuz
eſt. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione
tua de domo patris tui. hoc eſt terrenis af/
fectib'. de peccati occaſionib' que ſunt pec
cati magna cognatio. de domeſticꝭ noſtre
carnis et tanq̄ paternis cōuerſatoib' ⁊ de
ſiderijs. ¶ Potuerat nunc ⁊ poſterius tra/
hi ſermo noſter/ꝑ cōcordātias ex ſcriptura
ad eruditiōem moralem aſſumptas. ſed ec
ce crebrius occurrit in ipa meditatiōe mea
ſtudioſitas ſpeculatrix/poſtulans vt ꝓpo/
ſitiōes aliq̄s doctrinales ⁊ ſcholaſticas eli
ciens insererem. fiat hoc. intelligat ſtudio/
ſitas. ¶ Conſideratio prima.

¶ Efficacior eſt oro̅ ceteris parib' q̄ ſpūa
lior eſt et a carnalibus deſiderijs remotior
hinc eſt q̄ veri oratores adorant deū in ſpi
ritu ⁊ veritate. Orabo ſpū inq̄t aplus ora/
bo et mēte. nō ſicut illi q̄s increpat xp̄us ex
verbis Jſaie. ppl's iſte labijs me honorat.
cor autē ⁊c. ¶ Scd̄a cōſideratio.

¶ Efficacior eſt ceteris parib' theologorū
oro̅. qui ſupra fidē ſimpliciū/clariorē ⁊ pu
riorē hn̄t de diuina bonitate cognitionem
Eſt eni talis oro̅ ſpūalior/⁊ a fantaſmati/
bus corporeis alienatior. Hec oro̅ cōqui/
ritur cū ſumma difficultate ⁊ paſcit aiaz. no
ta Anthoniū de orōe extatica. ¶ Cōſi. iij.

¶ Efficax eſt puerorū baptiſatorū oro̅ in q̄
bus nondū vigēt carnalia deſideria q̄r per
regeneratiōem facti ſunt filij dei ⁊ placabi
les ei. Hinc eſt illud. Ex ore infantiū et la/
ctentiū ⁊c. Maxima debet puero reueren/
tia. Ue ve q̄ verbis op̄ib' aut exēplis ꝑſti/
tuūt hāc puritatem angelicam.

¶ Sit oratio bonis

aſſociata. ſicut ſubdit apl's Pe. Cōuerſati
onem inq̄t vr̄am hn̄tes bonā. impoſſibile
eſt eni ſicut dicit Hiero. multorū p̄ces non
exaudiri. ꝓpterea dicit apud Machab. fa/
ctus eſt cōuentꝰ vt orarēt. vn̄ et habitabāt
apl'i pariter. dū illos orantes illuſtrauit di
uinitatis plnitudo. Hinc ꝓpterea eſt illa
xp̄i ꝓmiſſio. Si duo vel tres ex vobis con
ſenſerint. de oi re ſup terrā fiet eis a pr̄e meo
¶ Colligamus hic tres ſpeculatiuas do/
ctrinas. ¶ Prima cōſideratio.

¶ Efficacior eſt ceteris parib' oro̅ multitu
dinis ꝓceſſionaliter ⁊ localiter adunate/q̄
dū ſunt loco ſepati. Ad huius ꝓbationem
ſatis dz eſſe vſus eccleſie. ¶ Scd̄a cōſide.

¶ Efficacior eſt oro̅ ceteris parib' dū fit ꝓ
vli bono eccleſie et ad ciꝰ p̄ceptū vel ordia
tiōem: q̄ dū fit tm̄mō ꝓ ſeipo. ¶ Ter. cōſi.

¶ Eff. cacior eſt oratio multitudinis duz
illic ꝓſciti etiam ⁊ peccatores orant/q̄ ſi nl'
la iungeretur talium oratio.

¶ Sit oratio patiens

et benigna queadmodū illatas iniurias o
portet ꝑegrinū ſuſtinere/vt nō correſpōde
at cuilibet fatuo nec vtriger. ꝑdat de ſuo po
tius vt pacē retineat. ſic debet eſſe orō. qd̄
notat Pe. cōſequēter dum ait. Ut in eo qd̄
detrectent de vobis tanq̄ de malefactorib'
et bonis op̄ib' vos cōſiderātes/glorificēt
deū in die viſitationis qn̄ ſcz dicent hi ſunt
quos habuimꝰ in derſum ⁊ in ſilitudinez
improperij. Nos inſenſati vitā illorū eſtia/
bamus inſaniā ⁊ finē illorū ſine honore. ec
ce quō cōputati ſunt inter filios dei ⁊ inter
ſanctos dei ſors illorū eſt. ¶ Colligamus
et hic triplicem ſpeculationem.

¶ Prima ſpeculatio.

¶ Efficax eſt plurimum/oratio illorū qui
diffamationes ⁊ detractatōes patiēter pro
veritate vel iuſticia ſuſcipiūt. Patuit i da/
uid reſpcū ſemei maledici: ⁊ de ſara filia ra
guelis/de tobia. iob ēt ꝑ maledictiōe incli
nauit ſe et ſuſcepit bn̄dictōez ¶ Scd̄a ſpe.

¶ Efficax ē paupm orō ſic̄ dicit p̄s. Ex/
audiuit pauꝑes dn̄s ⁊ victos ſuos non de
ſpexit. Silis ē rō de his q̄ i infirmitatib' ſu
is corpeis grās agūt deo ⁊ orāt. qd̄ vidit a
pl's dū ait q̄ vtꝰ i infirmitate ꝑficit. tot ora
et liguas lazarꝰ hēbat qd̄ vlnera. Tertia.

¶ Efficax eſt plurimum oratio illorū qui

ſpūales tentatiōes ſuſtinent patiēter in a/
nima. q̄ moleſtiores aliqñ ſunt apud volē
tes bñ viuere q̄ȝ corpales moleſtie vel pau
ptas exterior. Nota de blaſphemia. Nota
qui inſaniunt qꝛ deſunt cōſolationes exp/
te. ſed ſm multitudinem doloꝝ ꝛc̄.

¶ Sit oratio libera

nec obligata vel alligata reb9 hui9 mūdi p
vincula cupiditatis. Propterea ſubdit pe
trus quaſi liberi. libertate ſcȝ tali q̄ ſumma
ingenuitas eſt: in q̄ ſeruitus xp̄i cōprobat̄.
Eſt eñi altera fallax q̄dā libertas. omni ſer
uitute deterior. quō notat Pe. cum ſubdit.
Nō quaſi velātem hñtes malicie libertatē
ſed vt ſerui dei. talis eſt pctōꝛ q̄ velut ona/
grū liberū natū ſe putat. dū dimittit̄ ire p9
deſideria cordis ſui in adinuētiōibus ſuis
peſſimis. q̄ſi bos laſciuiēs. ſed nihil eſt in/
felicius (dicēte Aug9) felicitate ꝛ impuni/
tate peccātiū. O ifelix inq̄t de quodaȝ cui
peccare licebat / ſic ex ſnīa platonis deduc̄
hoc. Sequūt̄ h̄ tres v̄itates. Pria v̄itas
¶ Efficacior eſt ceteris parib9 oro religio
ſoꝝ q̄b9 ex voto vel regula minus peccare
licet q̄ȝ alioꝝ. ſi in religionis ſue terminis
abſq̄ȝ tranſgreſſione ſe ipos coerceāt. ꝛ vin
culis occupationū terrenarū nō inuoluāt
pedes affectionū ſuaꝝ. ¶ Scd̄a veritas
Acceptabilis plurimū eſt oratio ſolita/
rioꝝ in deſert̄ vbi (dicēte Hieroñ) Neſcio
quid ſereni9 emicat. ꝛ liberi9 mens euolat /
ad penetrādū celeſtia. Sic oīs religio / q̄ȝ/
to ſibi ſufficiētior ē / ꝛ ſolicitudis min9 hñs
tāto ē ad cōtinuatiōem ɔtēplatiōis habili
or. lȝ nō ſp ad inchoatiōeȝ. ¶ Tertia v̄itas
¶ Acceptabilior ē oro p ſeipo vel p pauc̄
q̄ ad ſatiſfactiōem faciēdū. q̄ȝ dū ad ſatiſfa/
ciendū p plimis p ſuſceptiōem bonoꝝ tpa
liū ſemet orās obligauit. Et h̄ eſſet grādis
inq̄ſitio de valore orōis diuerſ aſpectib9.
Nota de. xij. facieb9 orationis.

¶ Sit oratio amica

bilis ꝛ modeſta. ¶ Conſequēter ad id q̄ḋ
ſubdit̄ in epl̄a. Oēs honorate fraternitatē
diligite deū timete regem honorate. Hinc
Joſeph pegrinātes frēs cōmonuit. Ne ira
ſcimini inq̄t in via. Ad q̄ḋ moꝝ conformi
tas qꝛ multū pficit. dicit̄ Exo. xij. Eadem
lex erit indigene ꝛ colono q̄ pegrinat̄ apud
vos. et Exo. xxiij. Peregrino moleſt9 non
eris. Ipi enim fuiſtis pegrini in terra egy/
pti. ¶ Quinetiam neceſſaria eſt orōis mo
deſtia. quā generat timor dei. Propterea. i
Pe. iij. Nolite inquit pegrinari in feruo/
re qui ad tentatiōem vobis ſit. zelus abſq̄ȝ
diſcretione pcipitat. ¶ Prima cōſideratō
¶ Efficacior eſt ceteris parib9 oro p ini/
mic̄. q̄ȝto videt̄ difficilior et ex maiori cha
ritate ortū hñs. Samuel et Moyſes

¶ Scd̄a conſideratio.

¶ Acceptabilior eſt ceteris parib9 oro p re
gib9 principib9 ꝛ alijs in ptāte cōſtitut̄ / q̄ȝ
tū bonū cōe excedit pticulare. Jō culpabi/
les valde ſunt maledictiōem eis impcātes
quib9 eſt maxime miſerādū qm̄ hñt hoies
ſup capita ſua Aug9 In nullo mihi reppe
ri iratū deū ꝛc̄. Si vis apta. ¶ Tertia cō.
¶ Efficacior eſt oro q̄ȝto verecūdior ē ſb
deo. et caſti timor̄. plus retinēs Bern. Jn
veritate cōperi nihil ita eſſe efficax ad grāz
dei vel inueniēdā vel cōſeruādā vel recupe
randā / q̄ȝ ſi ſp inueniaris nō alta ſapeſȝ ſa/
pere ad ſobrietatē. Deniq̄ȝ btūs vir qui ſp
eſt pauidus.

¶ Sit oratio humi

lis et ſubdita. ¶ Juxta quod cōcludit̄ in e
piſtola. Subditi eſtote in oī timore dñis.
nō tm̄ bonis ꝛ modeſtis ſed etiā diſcholis
Hec ē eñi grā. Itaq̄ȝ cū diuina lex h̄ iube/
at. q̄ obturat aurē ſuā ne exaudiat hāc legē
oro ei9 ſm ſapiētē eſt execrabil̄. Preterea
obediētiū ꝛ hūiliū ſp deo placuit orō. Ora
tio hūiliātis ſe nubes penetrabit. ¶ Eſt āt
humilitas triplex. In intellectu in affectu
et in effectu. Ex cui9 hūilitatis carētia pre
ſertim in intellectu / ex deprauatiōe in affe/
ctu cōſurgēte / pueniūt errores oēs: et ſcan
da in eccl̄ia ſctā dei / dū. ſ. hūana pſumptio /
nō vult captiuari oēm intellectū in obſeq̄/
um fidei. ſȝ q̄rit ābulare in magnis ꝛ mira/
bilib9 ſupra ſe. Declarat hoc pulcre auctor
ſūme de vicijs ꝛ virtutib9 aſſignās cās erro
rū circa fidē tractatu de fide circa finem
Ecce eñi ex intellc̄tus ſupba pſūptio dic̄ali
q̄ñ orōeȝ nil valere Quare: qꝛ vl̄ tenet oīa
de nccītate abſoluta euenire. vl̄ deū terrēa
nō curare. vl̄ oīa fortuito agi ſic̄ notat clau
dian9. Sepe mihi dubiā ꝛc̄. Aut qꝛ ſic de9
res adminiſtrat vt eas p prios mot9 agere ſiat
et ita inq̄unt q̄ḋ pficit orō. Fuerūt tandeȝ
alij q̄ dicerent orationes nō niſi a radiatōe
celeſti ſuſcipe virtutē vt alkindus d̄ radijs
Fuerūt q̄ negarēt noctib9 orādū eſſe aut in

locis ſacris pluſq̈ʒ in ꝓphanis. Dixeru̅t alij
ꝙ oratio̅es eccl'ie omnes pollute ſunt ꝑ ſy=
moniam. Dixeru̅t alij vt begardi/non eſſe
vocaliter orandu̅/ſed mentaliter tm̅. in q̈=
dam libertate ſpu̅s qua̅ dicunt non ſubijci
p̄ceptis diuinis. Sed et errores alios q̈s
omnes denumeret: ꝓpter q̈ reddittur apd̄
deu̅ inefficax oratio qua̅ in fide fieri debe=
re tradidit Jacob9. poſtulet inquit in fide.
Hic latet ptʒ materia grandis/taʒ ſup fa
cto dn̄i noſtri pape q̈ʒ ſup alijs. que ꝑ p̄n̄ti
iuſſus et obediens p̄tereo. Tandeʒ ſub
epilogo co̅cluden̄tes dicamus. ꝙ aduerſus
omnes inſultus aduerſarie p̄ta̅tes. aduer=
ſus ſciſmata errores ⁊ ſcandala ſpu̅alis ne
quicie. Aduerſus deniq̈ʒ omnes laqueos
quos in via ꝑegrinatio̅is noſtre abſco̅du̅t
ſupbi/efficaciſſimu̅ remediu̅ eſt hr̄e comi=
tem oro̅em/fide ⁊ ſpe ſubnixam ⁊ animata̅
charitate. Nam hec eſt victoria que vincit
mundu̅ fides noſtra. a qua dirigit̄ oratio. a
lacer fidelis ⁊ volucer nu̅cius noſter ad de
um. cui dicebat fidelis rex Joſaphat. ij. pa=
lipo. xx. Cu̅ ignoramus q̈d agere debeam9
hoc ſolu̅ habemus reſidui vt oculos nr̄os
ad te dirigamus ꝑ oro̅em ſcʒ que victrix et
dn̄a nature eſt. Sit igitur nu̅ci9 iſte (in
xta q̈ p̄dictu̅ eſt) Agilis et expeditus bo=
nis aſſociatus. patiens ⁊ benignus. liber ⁊
non ſeruiliter alligatus. Amicabilis ⁊ mo
deſtus humilis ⁊ ſubditus. Hec eni̅ eſt gr̄a
in xp̄o Jeſu qui e̅ deus bn̄dictus in ſecula

b Sermo de ſpu̅ſcto̅

Spiritus dn̄i repleuit orbem
terrax. Sap. i. Hoc p̄clarum
ſapientis eulogiu̅. hoc inſpi=
raclu̅ꝫ ꝓphatu̅ diuinitus ora
culu̅/decantat in exultatione
cordis in iubilo vocis/ſancta mr̄ eccleſia:
recolens in ip̄o miſſaru̅ introitu ſtupendu̅
nimis aduentu̅ dn̄i in orbem terraru̅. qua̅=
do apparueru̅t apl'is diſp̄dite lingue taq̈ʒ
ignis. ſeditq̈ʒ ſupra ſingulos cox ſpu̅ſſcu̅s
quo repleti ceperu̅t loq̈ varijs linguis ma=
gnalia dei. put idem ſpu̅s dabat eloq̈ illis.
Et o vtina̅ p̄re̅s celeberrimi p̄re̅s ⁊ fr̄e̅s
in eodem ſpu̅ nu̅c collecti. vtina̅ det eloqui
ſpu̅s iſte dn̄i/magnalia dei q̈ ſua ſunt. det
voci ſue voce̅ virtutis. q̈m ip̄e co̅tine̅s oi̅a
ſciam hʒ vocis. q̈ inſpirati locuti ſunt ſan=
cti dei homines. q̈ dedit verbu̅ euangeliʒa=
tibus virtute multa. Non enim vos eſtis
qui loquimini dicebat xp̄us apl'is. ſed ſpi=
ritus patris veſtri qui loquit̄ in vobis.
Cadat o vtina̅ mo̅ ſicut olim in eccl'ia pri=
mitiua du̅ Petrus loqueret̄ apud Corne=
liu̅ cadat ſpu̅ſſanctus ſup oe̅s audie̅tes ver=
bu̅. q2 niſi ſpu̅ſſctu̅s cordi aſſit audientis.
ocioſus eſt ſmo loque̅tis ait Greg. ac Au=
guſti. Cathedram in celo tenet qui corda
docet. Repleat igitur tota̅ domu̅ iſta̅ i q̈ ſe=
de̅tes eſtis vos apl'ici viri. vos in eode̅ ſpu̅
co̅corditer adunati. Adunati inq̈ʒ. Et non
ne cu̅ Maria mr̄e Jeſu: Audebim9 ne
virgo ſacratiſſima dicere/te p̄n̄tialiter hic
adeſſe. vbi filius tuus nr̄ emanuel ſe teſte e̅
vbi ſpu̅s ei9 adeſt in medio: Ades vtiq̈ʒ et
ſi no̅ forte corpali dime̅ſione q̈ʒq̈ʒ hoc inui
ſibiliter agere po̅t corpus gl'ioſum ꝑ agili=
tatis ⁊ ſubtilitatis dotes. Ades ſpu̅ali ſup
nos influxu ⁊ intuitu. co̅uertens ad nos il
los tuos miſericordes oculos. ad quam ſu
ſpiramus geme̅tes et fle̅tes in hac lachry=
maru̅ valle implora̅tes aduetu̅ ſpu̅ſſcti in
nos ⁊ ſup nos hodie. mediante te virgo mi
ſericordiſſima. qua̅ io̅ ſanctuſſpu̅s nedum
ad ſufficientiam vel excelle̅tiam ſed ad exu
berantiſſimam ⁊ fontale̅ redu̅dantiam im
pleuit vt ip̄am in nos alios refunderes. q̈
vt fiat te ſalutamus exorantes. et exoram9
ſaluta̅tes ꝑ illud angelicu̅. Aue gr̄a plena.
Spu̅s dn̄i repleuit orbe̅ terrax. Ad io=
cu̅diſſimam hanc ⁊ diuina̅ ſapie̅tis vocem
ad hoc eccleſie carme̅ ameniſſimu̅. ad ſono
riſſimam hanc ſeauiſſimamq̈ʒ toti9 orbis
armoniam. ſacer iſte cetus. ordo iſte deuo=
tiſſim9/nu̅quid no̅ aſſurgere dʒ in anago=
gicos me̅tis exceſſus/in ſecretos cordis iu
bilos/cu̅ exultabu̅do quoq̈ʒ carnis tripu=
dio: Om̅ hec eſt dies quaʒ fecit dn̄s. exulte
mus ⁊ letemur in ea. Et certe dignu̅ eſt vt i
ſolennitate ſpu̅ſſcti/ois ſpu̅s laudet dn̄m.
laudet ⁊ moduliſet in organis/h̄ ſpu̅ali fla
tu repletʒ. pulcra varietate ſonantib9 ꝑ di=
ſtinctio̅em donox meritox ⁊ virtutu̅ qua=
ſi totide̅ fiſtulax. Itaq̈ʒ btu̅s ppl's qui ſcit
iubilatio̅em laude̅ ⁊ exultatio̅em. Fallor
ſi hoc no̅ inte̅derit p̄fatio q̈ de xp̄o d̄r: ꝙ aſ=
ce̅dens ſup oe̅s celos ſede̅ſq̈ʒ ad dextera̅ di
p̄ris/ꝑmiſſum ſpm̅ſctm̅ hodierna die i fili
os adoptio̅is effudit. Quapropter ꝑfuſis gau
dijs tot9 in orbe terrax mu̅d9 exultat. Quis
rex: q2 pleni ſunt celi ⁊ terra maieſtatis gl'ie
ſpu̅ſſcti. Hinc celu̅ laudib9 intonat. mu̅d9

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg